

**KONSTANZ IST BUNT,
INTERNATIONAL UND
WELTOFFEN.**

— KONSTANZ | СЛУЖБА З ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИХ ПИТАНЬ МІСТА КОНСТАНЦ

КОНЦЕПЦІЯ

**КОНСТАНЦ —
ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНЕ
МІСТО**

«У своєму прагненні до космополітизму місто Констанц пройшло довгий шлях»

Згідно з оцінкою становлення космополітичного муніципалітету м. Констанц у рамках пілотного проєкту Selbstchecks Weltoffene Kommune від фонду Bertelsmann Stiftung та Phineo AG (червень 2020 року)

Ми хотіли б висловити щирі подяку численним ініціативам та діячам громадянського суспільства, дослідникам, викладачам і студентам обох університетів, а також співробітникам усіх муніципальних адміністративних департаментів за їх вігданість, приділений час, ідеї, пропозиції та конкретну участь у розробці концепції.

ВИХІДНІ ДАНІ

Місто Констанц, сектор II, служба з інтернаціональних питань, г-р Давід Чакура, david.tchakoura@konstanz.de, Untere Laube 24, 78462 Konstanz / редакція: г-р Давід Чакура, г-р Андреас Оснер, Die Regionauten / верстка: Die Regionauten / фотографії: місто Констанц, Торбен Нугінг, Штефан Лоуренс, Кріс Деннеффел / станом на: вересень 2022 року / друк: Zabeldruck GmbH / папір: Circle Offset White, відзначений знаком «Голубий ангел», має екомаркування EU Ecolabel та сертифікований за системою FSC®

ПРЕАМБУЛА	04
1. ВСТУП	07
ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО МІСТА КОНСТАНЦ	07
ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ – НАБАГАТО БІЛЬШЕ НІЖ ІНТЕГРАТИВНИЙ	08
ОГЛЯД ПРОЄКТУ	10
2. РЕЗУЛЬТАТИ	17
ЗАЛУЧЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ	19
ОСВІТА ТА МОВА	23
ЗДОРОВ'Я ТА СПОРТ	26
ТРУДОВІ РЕСУРСИ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК	29
ЖИТЛО	32
УПРАВЛІННЯ РІЗНОМАНІТТЯМ	34
КОМУНІКАЦІЇ	38
3. КЕРУВАННЯ ПРОЄКТОМ	43
4. ПЕРСПЕКТИВИ	45
СУПРОВІДНІ ДОКУМЕНТИ	47

ПРЕАМБУЛА

КОНСТАНЦ — ЯСКРАВЕ ТА БАГАТОЛИКЕ МІСТО, У ЯКОМУ СПІЛЬНО ПРОЖИВАЮТЬ ВИХІДЦІ З БЛИЗЬКО 160 КРАЇН. ПОНАД 30 ВІДСОТКІВ МЕШКАНЦІВ МІСТА КОНСТАНЦ ПРИБУЛИ ДО НЬОГО З РІЗНИХ ТОЧОК СВІТУ, І ЦЯ ТЕНДЕНЦІЯ ПРОДОВЖУЄ НАБИРАТИ ОБЕРТІВ. БАГАТО З НИХ ЖИВУТЬ ТУТ УЖЕ ПОКОЛІННЯМИ І ВІДІГРАЮТЬ ПОМІТНУ РОЛЬ У СТАНОВЛЕННІ НАШОГО МІСЬКОГО СОЦІУМУ. ВОНИ ПРАЦЮЮТЬ У МІСТІ КОНСТАНЦ, ХОДЯТЬ ТУТ ДО ШКОЛИ, Є ЧЛЕНАМИ СПОРТИВНОГО КЛУБУ АБО ПРАЦЮЮТЬ НАД ФОРМУВАННЯМ ІМІДЖУ МІСТА.

Протягом багатьох століть історія міста Констанц завжди носила інтернаціональний характер, місто було центром перетину різних поглядів і культур. Сьогодні воно, як і раніше, є інтернаціональним і космополітичним містом і має залишатися таким у майбутньому.

Свою роль у цьому відіграють численні об'єднання й ініціативи, а також університети, компанії та підприємства міста Констанц, інші навчальні заклади та соціальні установи, які щодня працюють на міжнародній арені та не уявляють без цього свого існування.

Чому місто Констанц прагне до інтернаціональності та залучення до участі?

У 2009 році міською радою було підготовлено та ухвалено останню версію «Рамкової концепції інтеграційної роботи в місті Констанц». Із того часу багато чого відбулося у світі та в самому місті. Змінився демографічний склад населення, відбулися структурні зміни в економіці, соціальна ситуація та культурне розмаїття також зазнали змін, що значно вплинуло на очікування від сьогоденної влади. Зросли вимоги до освіти, політичної активності, залучення, забезпечення рівних можливостей та згуртованості. Враховуючи ці нові обставини, стара рамкова концепція втратила свою актуальність і потребує оновлення пріоритетів. Потрібна нова концепція з сучасними цілями, баченням та заходами.

У цьому контексті поняття **«інтеграція»** здається нам застарілим терміном. Цей термін має на увазі, що нібито іноземці повинні вписуватися в щось уявно однорідне, і це ускладнює сприйняття культурного різноманіття як щось само собою зрозумілого та як шансу. Але саме ця самоочевидна різноманітність є необхідною передумовою для згуртованості та рівноправного залучення. Тому в цій концепції ми обираємо саме поняття та підхід **інтернаціональності**: воно підкреслює самоочевидність і потенціал культурного розмаїття та закладає ідейну основу для гармонійного співіснування. У концепції «Констанц — інтернаціональне місто» враховується вся міська громада, і в той же час у запропонованих заходах приділяється увага специфічним особливостям середовища та потребам цільових груп.

Завдання міської ради

Після тривалих попередніх обговорень на Інтернаціональному форумі та в соціальному комітеті міська рада в листопаді 2018 року доручила керівництву міста розробити концепцію дії щодо забезпечення співіснування людей з інтернаціональною біографією в міському суспільстві (див. SV 2018-3437). Прийнявши це рішення, депутати міської ради мали чіткі очікування.

Концепція повинна представляти нову, комплексну фахову стратегію та має розроблятися й оновлюватися за участю всіх зацікавлених сторін. Розроблена концепція повинна бути обов'язковою до виконання, орієнтованою на реалізацію та характеризуватися простотою практичного втілення. Вона невинно сприяє:

- сприйняттю Констанца як інтернаціонального міста;
- використанню можливостей і потенціалу імміграції;
- активізації інтеграції людей з інтернаціональною біографією до міського суспільства;
- забезпеченню соціальної згуртованості.

Окрім розробки змісту стратегії передбачалося також проаналізувати та в разі необхідності оптимізувати організаційну структуру тодішнього департаменту з питань інтеграції, а також роль і функціонування Інтернаціонального форуму. У вересні 2020 року окремі служби, а саме Офіс із питань інтеграції та Офіс повноважного представника в справах біженців, було реорганізовано та об'єднано в нову Службу з інтернаціональних питань міста Констанц. Реформування Інтернаціонального форуму ще не завершено, воно входить до переліку заходів, наведених у розділі 2.1.

Нинішня концепція «Констанц — інтернаціональне місто» чітко спирається на головні цінності міста Констанц. Наша система цінностей передбачає такі загальні цілі:

- посилення соціальної згуртованості;
- забезпечення рівної участі всіх людей;
- підвищення якості життя та відчуття приналежності до міста;
- формування різноманітності шляхом прояву поваги та надання відповідних можливостей.

Така ціннісно-цільова орієнтація концепції гарантує, що численні окремі заходи не просто реалізуються паралельно один з одним, а об'єднуються в ефективну фахову стратегію роботи міської влади.

Систематизація концепції «Констанц — інтернаціональне місто»

Результатом широкомасштабного процесу участі стала стратегія, спрямована на підтримку міста Констанц на його шляху до становлення як космополітичного міста, для якого інтернаціональність і різноманітність не становлять загрози, а пропонують можливості. Це важлива складова для загальної орієнтації та самоідентифікації міста Констанц.

Щоб забезпечити обов'язковість виконання, концепція зосереджена на тих заходах і ключових пунктах, за які відповідає міська влада та її структури. Безумовно, місто Констанц і особливо його інтернаціональність отримують енергію від різноманітних незліченних діячів невеликого та великого масштабу, які формують імідж інтернаціонального міста та без яких не може відбуватися ані інтеграція, ані міжкультурний обмін. Тим не менше, план заходів зосереджується на основних повноваженнях міської влади та може розглядатися як важливе робоче завдання для міста Констанц.

Як досягти успіху в інтеграції, залученні та підтримці широкого кола суб'єктів, якщо державних коштів бракує та немає годятових ресурсів? Інтеграція, залучення та поцінування культури особливо потребують таких якостей як розуміння, визнання та відкритість до іншого. Часто мова йде про те, щоб поводитися інакше та бачити, де в повсякденному житті й у наших діях можна забезпечити більше можливостей для проявів інтернаціоналізму. Відтак, такою є й мета цієї концепції: забезпечити розуміння й усвідомлення можливостей.

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО: «ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО МІСТА КОНСТАНЦ»

КОНСТАНЦ — ЦЕ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНЕ МІСТО. ТУТ ПРОЖИВАЄ ПОНАД 86 000 ОСІБ ЗІ 160 КРАЇН СВІТУ. КОЖЕН ЧЕТВЕРТИЙ МАЄ СВОЮ ВЛАСНУ ІСТОРІЮ МІГРАЦІЇ. ЯКИЙ ЖЕ В ЦЬОМУ ЗАКЛАДЕНО ПОТЕНЦІАЛ!

Місто Констанц зростає! Багато людей приймають свідоме рішення переїхати сюди, вчитися тут, працювати, створювати сім'ю. Хтось опиняється в нашому місті волею голі. Інші приїздять через поневір'яння, бо змушені були покинути свою батьківщину.

Це виклик для наших містян. Вони приймають людей, допомагають їм у пошуку житла, дитячого садка або робочого місця. Важливо надати їм коректну інформацію про контактних осіб для вирішення всіх їхніх питань та запропонувати їм довгострокові перспективи. У цілому ми досягаємо успіху завдяки надійним структурам, становлення яких відбувалося в громадянському суспільстві, і завдяки багатьом відданим своїй справі людям, задіяним у різних ініціативах, сферах політики та управління, — і ми продовжуємо невпинно вчитися.

Ми маємо величезну можливість для всіх нас надихнутися розмаїттям, різними поглядами, життєвими історіями, досвідом та компетенціями, знайти вкрай необхідних фахівців та стати співтворцями нашої спільноти. Саме тому ми хочемо просувати та використовувати культуру гостинності, згуртованості та залученості в усіх сферах життя. Для цього нам і потрібна ця «Концепція інтернаціонального міста».

У 2020 році міська влада розпочала інтенсивну роботу за дорученням міської ради. Разом з об'єднаннями, ініціативами, установами, громадянами та двома університетами ми самокритично запитали себе, в яких аспектах співіснування в місті Констанц реалізується на належному рівні, які для цього передумови та що ми повинні покращити, щоб успішна реалізація нашої політики дійсно поширювалася на всі сфери та сприяла вирішенню всіх проблем. Усі мешканці Констанца почувалися в нашому місті як вдома, усі мають рівні права, усі можуть брати участь у житті нашого міста та розвивати нашу громаду.

Висновки та рекомендовані заходи було включено до актуальної концепції «Констанц — інтернаціональне місто». Протягом найближчих

років ми будемо постійно працювати над їхньою реалізацією у всіх сферах адміністративної роботи.

Хочу подякувати Міністерству соціального забезпечення землі Баден-Вюртемберг за фінансування, а також усім, хто долучився до розробки концепції «Констанц — інтернаціональне місто». Сердечно закликаю всіх вас: надихайтесь цією концепцією, вдосконалюйте її разом із нами та своїми цюгненними діями наповнюйте наше інтернаціональне місто енергією життя!

Ваш Улі Бурхаргт
Обер-бургомістр інтернаціонального міста Констанц

У ХОДІ РОЗМОВИ З'ЯСУВАЛОСЯ, ЩО ПОНЯТТЯ «ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ» Є НАБАГАТО ШИРШИМ ЗА ПОНЯТТЯ «ІНТЕГРАЦІЙНИЙ»

ОБґРУНТОВАНА, ПРОДУКТИВНА ТА ВІДКРИТА — САМЕ ТАКОЮ БУЛА РОЗ-
МОВА З БУРГОМІСТРОМ Д-РОМ АНДРЕАСОМ ОСНЕРОМ ТА З КЕРІВНИКОМ
ПРОЕКТУ З РОЗРОБКИ КОНЦЕПЦІЇ «КОНСТАНЦ — ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНЕ МІ-
СТО» І СЛУЖБИ З ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИХ ПИТАНЬ МІСТА КОНСТАНЦ Д-РОМ
ДЕВІДОМ ЧАКУРОЮ ПРО НИНІШНЮ КОНЦЕПЦІЮ ТА РОЛЬ МУНІЦИПАЛІТЕ-
ТУ НА ШЛЯХУ ДО СТАТУСУ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО МІСТА КОНСТАНЦ.

Пане Оснер, пане Чакура, скажіть, чи можливо запланувати успішну інтеграцію, космополітизм та інтернаціоналізм просто так?

Оснер: Безумовно, ні. Але ми, уособлюючи в собі владу, власне, і є першо-черговим координаційним центром для людей, які живуть у державі з високим рівнем добробуту. Те, що ми робимо як місцева влада — й особливо те, як ми це робимо, — формує таке важливе «перше враження», а отже, середовище, ставлення та згуртованість у нашому місті. Ми хочемо бути взірцевою міською адміністрацією та прикладом інтернаціональності, відкритості та різноманітності. Тому ми маємо постійно розвивати методи управління і, зрештою, самих себе. Я вважаю, що вирішення цього питання з використанням стратегії та плану є важливою складовою нашої роботи в напрямку забезпечення міцної демократії, шанобливого співіснування та сталої громади.

Що саме Ви маєте на увазі під «сталою громадою»?

Оснер: Коли ми дивимося на сьогоднішні події, що відбуваються в наших демократичних країнах у Європі — і навіть більш того в усьому світі — ми, на жаль, спостерігаємо відродження ідей популізму, тенденцій до розколу, ненависті та насильства. У Німеччині ми також повинні турбуватися про мирне співіснування в умовах розмаїття. Ось чому наша місія — зокрема й тут, у муніципалітеті — полягає в захисті основних цінностей, таких як повага, спільна відповідальність, простими словами: нашої демократії в мирі та свободі. Вважаю таку ціннісну орієнтацію на державній службі вкрай необхідною. Тому що в цьому й полягає мета нашої роботи: забезпечити стійкість людей, їх ставлення, нашої культури та наших інститутів перед обличчям згаданих вище небезпек. Саме це я маю на увазі під поняттям «стала громада».

Чакура: Зрештою, яка громада може бути більш стійкою до оманливо простих рішень, до популізму та консервативних поглядів, як не інтернаціональне місто? Для мене бути інтернаціональним означає набагато більше, ніж уявлення про те, ніби ми, «старожили», хочемо «інтегрувати» «новоприбулих» у такий спосіб, щоб усі вони могли вважати себе справжніми мешканцями міста Констанц. Як на мене, це абсолютно за-

старіле одностороннє розуміння інтеграції. Мова йде скоріше про те, як ми хочемо жити разом у фактично інтернаціональному місті та разом з усіма творити майбутнє. Ми повинні розвивати культуру гостинності, сприяти рівній залученості різних людей та зміцнювати соціальну згуртованість. Для цього потрібна неабияка відкритість. Остання вимагає готовності ставити під сумнів власні ідеї та упередження, цікавитися іншими людьми та їхніми поглядами, а також вчитися один в одного. Так може народитися справжня інтернаціональність, щось нове, потужне, орієнтоване на майбутнє.

Забігаючи наперед: у якому саме напрямку має відбуватися розвиток?

Оснер: Мова не йде про те, щоб із новою концепцією викинути за борт усе, у тому числі напрацьоване, і почати з нуля. На тлі сформульованих вище суспільних цінностей ми повинні, перш за все, чітко усвідомлювати головні загальні цілі нашої щоденної роботи. Саме тому ми розробили наш «Компас цінностей», який визначає для кожного департаменту чотири обов'язкові до виконання цілі в рамках їхньої безпосередньої роботи. По-перше, це зміцнення соціальної згуртованості — наприклад, завдяки нашій роботі на рівні мікрорайонів та співпраці з багатьма об'єднаннями та волонтерським сектором. По-друге, це забезпечення рівної участі — наприклад, завдяки нашій попереджувальній системі, посиленню підтримки на ранньому етапі або паспорту Sozialpass. По-третє, це покращення якості життя та посилення ототожнення з громадою — наприклад, завдяки нашим культурним закладам і культурно-просвітницькій діяльності. І, по-четверте, це формування різноманітності завдяки принципу поваги та орієнтації на можливості — наприклад, у рамках таких проєктів, як «Навчаємося один в одного» або просто в рамках цієї концепції.

Як на мене, звучить непогано. Але наскільки далеко місто насправді просунулося? Та в чому ще є проблеми?

Оснер: На сьогоднішній день ми маємо добру початкову позицію. Місто Констанц відрізняється великою кількістю інноваційних пропозицій, сильним і добре згуртованим громадянським суспільством, творчими ініціативами, відданими своїй справі волонтерами та кваліфікованими фахівцями. У 2015 році воно підписало Хартію різноманітності. Ми завжди тісно співпрацювали з громадськими діячами, церквами, спортивними клубами та благодійними організаціями. З нашою мережею Startpunkt Leben ми нещодавно вибороли друге місце в німецькому конкурсі на кращий дитячий садок. Зазначені механізми є усталеними, заснованими на довірі, але водночас чутливими в найкращому сенсі цього слова: до змін та нових викликів. Багаторічне співробітництво, яке розвивалося

протягом багатьох років, зокрема, з об'єднаннями в контексті біженців, міською спортивною асоціацією та загальноміськими батьківськими радами дитячих садків і шкіл, є міцним фундаментом, на якому ми можемо продовжувати будувати інтернаціональне місто.

Чакура: Будівництво — це гарне ключове слово, тому що, безсумнівно, є кілька «будівельних майданчиків» для реалізації нашої діяльності. Робота над представленою концепцією чітко показала нам потенціал для вдосконалення — наприклад, у частині інформування про наявні можливості, доступність пропозицій, усвідомлення різних речей та змін у свідомості. Спільні семінари, супровідна робота університету та УТБД (HTWG), а також наша комплексна самоперевірка в рамках пілотного проєкту «Космополітичний муніципалітет» дали нам чіткі орієнтири. Основна початковий точка для мене полягає в тому, щоб ще активніше запрошувати людей з інтернаціональною біографією, задіювати їх у різних процесах і залучати до різних видів діяльності, а також почути й розповісти іншим більше таких вражаючих міграційних історій.

І на завершення. Які Ваші очікування від інтернаціонального міста Констанц і чого Ви йому побажали б?

Чакура: Хотілося б, щоб у якийсь момент ми перестали говорити про «інтеграцію» та про «людей із міграційним минулим». Кожен, хто тут живе, автоматично належить до міста Констанц, кожен відчуває себе його мешканцем з усіма правами й обов'язками, які з цього випливають.

Оснер: Мені б хотілося, щоб різноманітність культур, етнічних груп, релігійних переконань і сексуальних орієнтацій знайшло своє відображення в роботі міської адміністрації та всіх її підрозділів, так само, як це вже сьогодні

відображається в спільноті міста Констанц. Різноманітність розглядається у всій її багатогранності як можливість і потенціал, який ми визнаємо та цілеспрямовано заохочуємо як невід'ємну складову забезпечення ефективності наших органів місцевого самоврядування в майбутньому.

Безумовно, до цього ще дуже далеко. Бажаємо Вам успіхів та завзяття!

Запитання ставив Гаральд Кюль (Die Regionauten).

Міграційне минуле, міграційна біографія, міграційна історія, інтернаціональне коріння та інтернаціональна історія, «німець-плюс», «постмігрант» — у фаховій літературі, засобах масової інформації та повсякденному житті вживається й обговорюється багато термінів. Ми вирішили використовувати в цій концепції словосполучення «люди з інтернаціональною біографією» — з нашої точки зору, це нейтральний термін, який охоплює як тих, хто зовсім нещодавно приїхав до нас, так і тих, хто живе в місті Констанц уже кілька поколінь поспіль.

ОГЛЯД ПРОЄКТУ

Перебіг проєкту 2020

ЛИПЕНЬ-ГРУДЕНЬ 2019

Передпроектний етап (підготовка проєктного завдання, формування внутрішньої проєктної групи, попередні переговори та залучення університетів міста Констанц у якості партнерів, залучення фінансування, оголошення тендерів на зовнішню підтримку та укладення договорів, затвердження принципу інтернаціональності як головного постулату концепції)

ЖОВТЕНЬ 2019 – ТРАВЕНЬ 2022

Представлення звітів про проєктну роботу на засіданнях Інтернаціонального форуму

ГРУДЕНЬ 2019

Отримання фінансування від Міністерства соціального забезпечення землі Баден-Вюртемберг на суму 76 359,93 євро

11 ЛЮТОГО 2020

Презентаційний семінар за участю близько 40 учасників: обговорення основних тем/сфер діяльності в контексті майбутньої концепції, уточнення змісту для оцінки діяльності, визначення додаткових зацікавлених сторін, домовленості щодо подальшої реалізації процесу

БЕРЕЗЕНЬ-ТРАВЕНЬ 2020

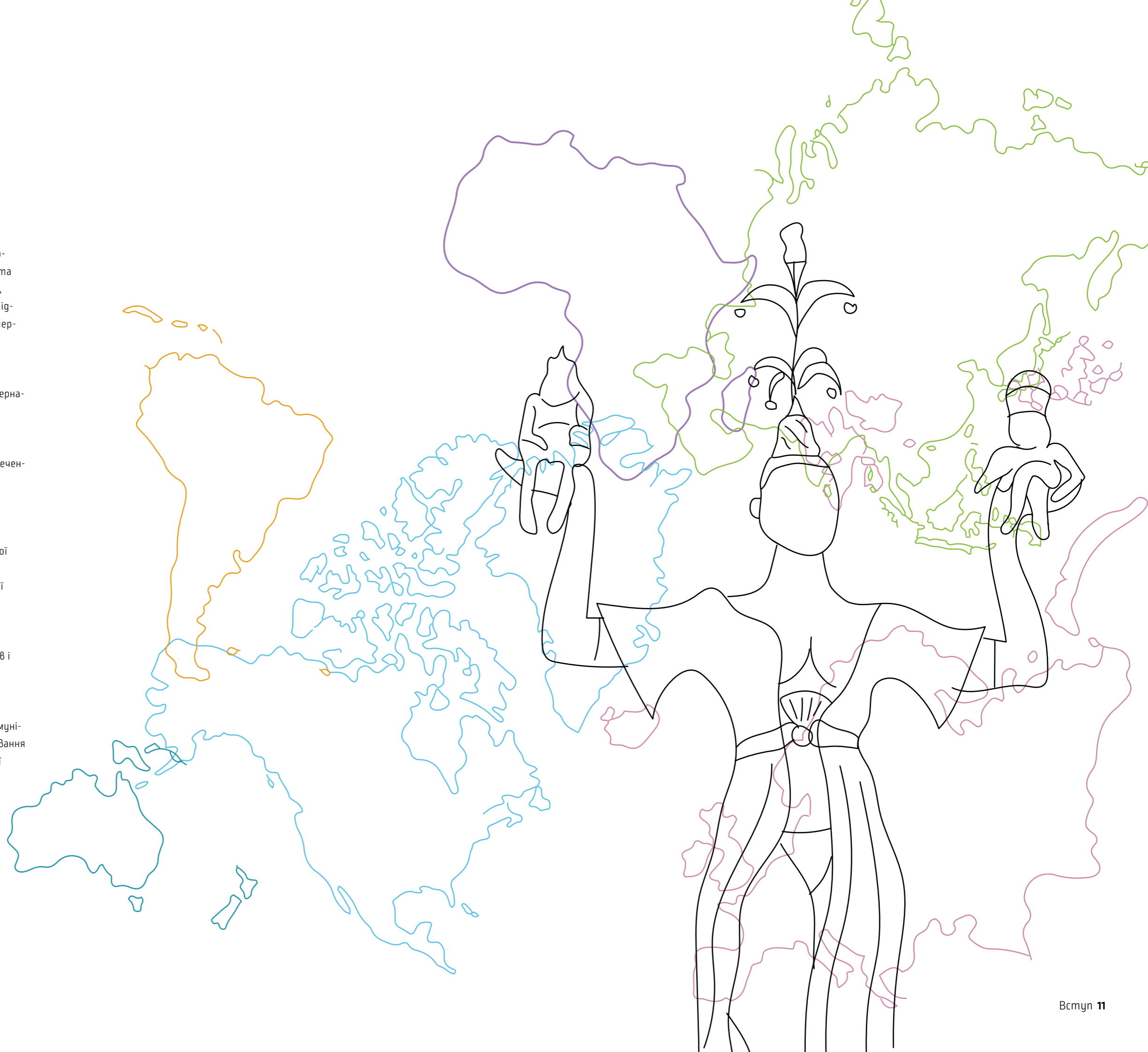
Проведення письмового опитування одинадцяти служб/відділів і ґрунтовні аналітичні інтерв'ю для підбиття підсумків.

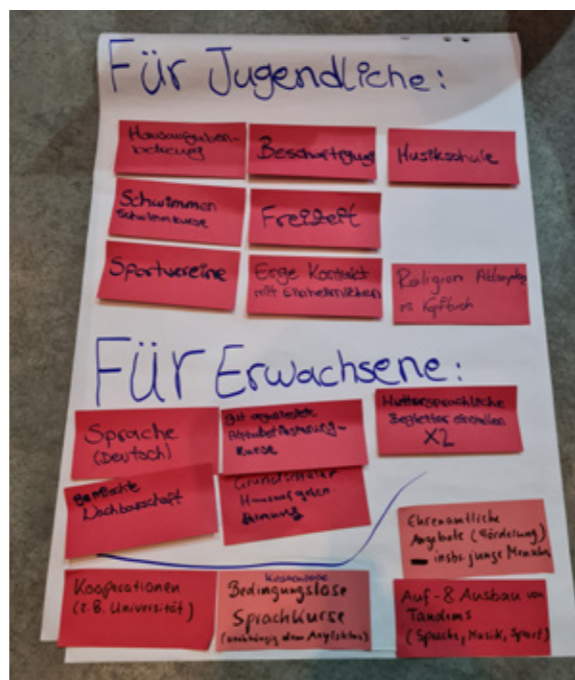
20 ЛИПНЯ 2020

Семінар на тему «Самооцінка становлення космополітичного муніципалітету» (погляд на вже досягнуті результати, формулювання цілей, планування подальших кроків, створення координаційної групи)

25 ЛИСТОПАДА 2020

Експертний форум із питань міжкультурної відкритості (онлайн)

Перебіг проєкту 2021/22

21 СІЧНЯ 2021

Експертний форум із питань освіти та мови (онлайн)

04 БЕРЕЗНЯ 2021

Експертний форум із питань орієнтування для осіб, які нещодавно прибули до міста (онлайн)

22 БЕРЕЗНЯ 2021

Експертний форум із питань трудових ресурсів та економічного розвитку (онлайн)

30 БЕРЕЗНЯ 2021

Експертний форум із питань згуртованості та організації зустрічей (онлайн)

14 КВІТНЯ 2021

Експертний форум із питань залучення та забезпечення участі (онлайн)

02 СЕРПНЯ 2021

Експертний форум із питань біженців (офлайн, Kantine Neuwerk)

ЖОВТЕНЬ 2021

Узагальнення результатів, перше формулювання цілей та заходів

СІЧЕНЬ 2022

Узгодження на внутрішньому рівні доцільності впровадження заходів з усіма залученими підрозділами

29 БЕРЕЗНЯ 2022

Засідання координаційної групи

09 КВІТНЯ 2022

Інтернаціональні загальні збори за присутності близько 90 учасників (офлайн, Konzil)

ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 2022

Редакційне опрацювання загальної концепції

ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 2022

Узгодження на внутрішньому рівні питань реалізації заходів, строків, ресурсів

27 ЛИПНЯ 2022

Підсумковий семінар за участі представників Інтернаціонального форуму

28.09.2022

Підготовка в рамках Інтернаціонального форуму

29.09.2022

Внесення на розгляд міської ради для прийняття рішення

ЖОВТЕНЬ

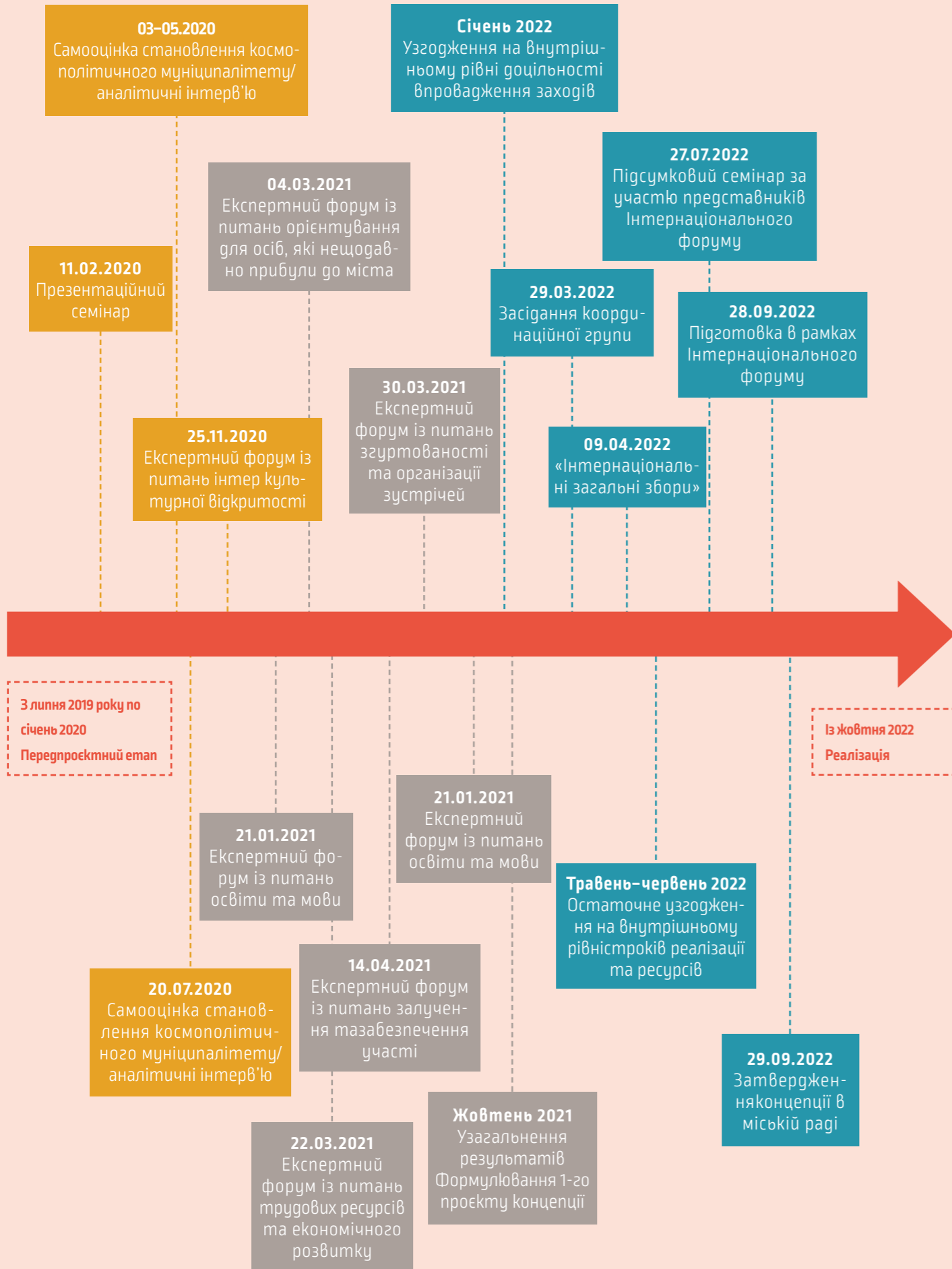
Друк та початок послідовного впровадження

ЛИСТОПАД 2022

Презентація в рамках публічного заходу у формі бесіди та інформаційно-розважального виступу

2023 І НАСТУПНІ РОКИ

Послідовне впровадження

Поштовхи від науки

ТІСНА СПІВПРАЦЯ З HTWG KONSTANZ ТА УНІВЕРСИТЕТОМ КОНСТАНЦА ПРОТЯГОМ УСЬОГО ПРОЄКТУ ДОЗВОЛИЛА ОТРИМАТИ ОБҐРУНТОВАНІ ТА НЕСПОДІВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ.

Студенти кафедри комунікаційного дизайну HTWG під керівництвом проф. д-ра Валентина Вормбса розробили оригінальні ідеї кампанії та матеріали на тему інтернаціонального міста.

Студенти-соціологи провели критичний науковий аналіз інтернаціонального міста у своїх курсових та магістерських роботах, шукаючи відповіді на різні запитання. Завдяки чому забезпечується успішне залучення громадян до участі? Чи можуть намагання досягти інклюзії ненавмисно посилити виключення та ізоляцію? Із яких міркувань місто презентує себе в Instagram? Як керівництво спілкується з людьми з інтернаціональною біографією (див. додаток)? Студенти працювали під супроводом проф. д-ра Юдіт Байєра та д-ра Франка Оберцаухера.

Під керівництвом проф. д-ра Теодора Марініса (кафедра лінгвістики, Центр багатомовності) магістранти опитали загалом 159 мешканців міста Констанц щодо того, чи стикаються вони з багатомовністю у повсякденному житті та як це впливає на їхні власні мовні навички (див. додаток).

Медійний аудіо-документальний історичний проєкт на тему «Расизм у Констанці» Лінди Агге (магістр гуманітарних наук у питаннях літератури, мистецтва та медіа, Університет Констанца) розповідає про ключовий досвід із точки зору людей різного кольору шкіри та формулює важливі рекомендації для гії (див. додаток).

Дослідження професорки Крістіни Ізабель Цубер (кафедра внутрішньої політики, Університет Констанца) також містить цінну інформацію про сильні та слабкі сторони Інтернаціонального форуму міста Констанц та формулює конкретні пропозиції щодо його реформування (див. додаток).

Констанц — це космополітичний муніципалітет?! Як один з 35 зразкових муніципалітетів у загальнонаціональному проєкті Weltoffene Kommune («Космополітичний муніципалітет»), місто Констанц для проведення аналізу та розробки концепції скористалося досвідом та інструментами фонду Bertelsmann та Phineo AG (weltoffene-kommune.de). Самооцінювання проводилося з використанням каталогу оцінювання за сімома сферами діяльності: управління та врядування, справедливий доступ та можливість для участі, трудові ресурси та економічний розвиток, міжкультурна відкритість та боротьба з расизмом, залучення та участь, згуртованість та організація зустрічей, а також комунікації та управління конфліктами. Ця самооцінка заклала важливе підґрунтя для подальшої розробки концепції «Констанц — інтернаціональне місто».

2. РЕЗУЛЬТАТИ

ЗАГАЛОМ УЧАСНИКИ ОЗВУЧИЛИ ШИРОКИЙ СПЕКТР ПОБАЖАНЬ, БАЧЕНЬ, ІДЕЙ ТА ЗАХОДІВ. У ТІСНІЙ СПІВПРАЦІ З УСІМА ВІДПОВІДАЛЬНИМИ СЛУЖБАМИ ТА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДЕПАРТАМЕНТАМИ БУЛО ВІДІБРАНО ПРОПОЗИЦІЇ ТА ВИЗНАЧЕНО ЇХ ПРІОРИТЕТНІСТЬ З УРАХУВАННЯМ АКТУАЛЬНОСТІ, ВПЛИВУ ТА ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ.

У ході процесу було визначено сім сфер діяльності:

1. залучення та забезпечення участі;
2. освіта та мова;
3. здоров'я та спорт;
4. трудові ресурси та економічний розвиток;
5. житло;
6. управління різноманіттям;
7. комунікації.

Для кожної з цих сфер діяльності:

- у якості вігнравної точки нижче ми пропонуємо стислу та чесну оцінку поточного стану справ, відповідаючи на запитання: «Яке ми займаємо місце як муніципалітет?»;
- ми формулюємо наше прагнення у форматі реалістичного бачення: «Чого ми хочемо досягти як інтернаціональне місто?»; із цього також можна вивести різноманітні вігнравні точки та заходи в майбутньому;
- ми називаємо конкретні заходи у якості обов'язкових до виконання кроків: «Що ми будемо реалізовувати найближчими роками?» Це не вичерпний перелік, а скоріше перші конкретні заходи, узгоджені із залученими службами та департаментами, що підкреслює обов'язковий до виконання характер концепції.

Детальний перелік перших 60 заходів можна знайти в додатку (каталог заходів, передбачених концепцією «Констанц – інтернаціональне місто» на 2022 рік).

«Незалежно від того, хто це – мати чи учениця, приїжджа чи біженка – тільки за активної участі жінок Констанц може стати справді інтернаціональним містом!»

Загіге Сарікас,
керівниця проєкту Xenia

ЗАЛУЧЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ

Відправна точка

Констанц відрізняється розгалуженою мережею об'єктів громадянського суспільства, яка налічує понад 600 асоціацій та ініціатив. Створено відповідні структури та впроваджено заходи заохочення та координації волонтерської діяльності, також забезпечується всебічна підтримка в питаннях участі громадян у житті суспільства. Сюди належать, наприклад, мережа громадянського залучення, бюджет для сприяння лідерству та організаційному розвитку об'єднань, програми підвищення кваліфікації, Tatenbörse («біржа вчинків») для пошуку можливостей для залучення, консультативна служба з питань залученості та громадський бюджет. У рамках концепції «Констанц – інтернаціональне місто» слід особливо відзначити близько трьох десятків мігрантських організацій, об'єднань та ініціатив, які працюють у Констанці, діяльність яких, серед іншого, спрямована на збереження рідної мови та культури, підтримку дозвілля, організацію заходів і місць для спільного проживання, а також на забезпечення більш активної участі у соціальному, економічному та суспільно-політичному житті. Для них уже є багато заходів і пропозицій, які сприяють залученню до спільного життя в умовах розмаїття.

Інтернаціональний форум надає підтримку міській раді Констанца в ролі дорадчого органу з питань інтеграції та міграції. До його складу входять компетентні мешканці, які працюють на громадських засадах. На годочу до регулярних зустрічей і консультацій, метою органу є привернення уваги громадськості до природної різноманітності та взаємного прийняття жителів Констанца з більшим розумінням, ніж будь-коли раніше. Детальна інформація за посиланням www.konstanz.de/international/ff.

У рамках проєкту «Констанц – інтернаціональне місто» професорка Крістіна Ізабель Цубер з Університету Констанца (кафедра внутрішньої політики) провела аналіз сильних і слабких сторін Інтернаціонального форуму та сформулювала пропозиції щодо його реформування, серед іншого, у контексті структури органу, його складу та регламенту роботи. Водночас, у складі Інтернаціонального форуму було сформовано робочу групу для його подальшої розбудови. На засіданнях Інтернаціонального форуму, що відбулися 22 лютого та 18 травня 2022 року, робоча група представила свої висновки та рекомендації, які багато в чому збігаються з дослідженням професорки Цубер.

Згідно з оцінками, у більш ніж

600

об'єднаннях та ініціативах

задіяно декілька тисяч волонтерів – близько 70 із них реалізують інтеркультурні цілі.

www.konstanz.de/stadt+gestalten/buergerengagement/vereine

Основні положення

Місто Констанц робить значний внесок у забезпечення того, щоб:

- різнобічна діяльність мігрантських самоорганізацій та міжкультурних об'єднань визнавалася, цінувалася та заохочувалася в якості важливого внеску громадянського суспільства у соціальну участь мігрантів;
- ознайомлювати з різноманітними пропозиціями та можливостями залучення й участі в найрізноманітніших формах;
- сприяти громадянській активності та міжкультурному співіснуванню в окремих районах та у всьому міському суспільстві;
- підтримувати різноманітні міжнародні контакти, зустрічі та партнерства місцевих об'єднань та ініціатив, які є невід'ємною рисою інтернаціонального міста Констанц.

Заходи у сфері залучення та забезпечення участі

ЗАХІД	РЕАЛІЗАЦІЯ ДО	КОМПЕТЕНЦІЯ
Інформування та ознайомлення різних верств соціуму та цільових груп із різноманітними можливостями залучення до участі у житті міста Констанц	2027	Участь громадян і громадянська залученість (BBE)
Розробка та впровадження стратегій, орієнтованих на різноманітність, для підвищення залученості людей із різних верств соціуму в різних формах участі (наприклад, через засоби комунікації, багатомовність, залучення міжнародних об'єднань або самоорганізацій мігрантів (COM) тощо)	2027	BBE
Регулярний аналіз потреб та викликів, із якими стикаються COM та міжкультурні об'єднання, а також спільне напрацювання можливих рішень	2027	Служба з інтернаціональних питань міста Констанц (Stabsstelle Konstanz International, SKI)
Впровадження або розширення регулярних форматів обміну та співпраці з COM, наприклад, у питаннях політики муніципального розвитку	2024	SKI
Оптимізація діяльності Інтернаціонального форуму, включаючи внесення змін до статуту та розширення повноважень членів, з урахуванням дослідження пані Цубер і міркувань робочої групи щодо питань подальшого розвитку Інтернаціонального форуму (загальний процес має бути завершений до скликання органу влітку 2024 року).	2024	SKI

«Наше об'єднання AWOLi вибудовує мости між людьми за допомогою культурного фестивалю та виводить на перший план такі цінності, як визнання, толерантність і солідарність. Хотілося б, щоб налагоджена співпраця між містом Констанц та самоорганізаціями мігрантів була надійно закріплена в концепції інтернаціонального міста».

Ерік Камг'я,
член Інтернаціонального форуму

«Ще дитиною я приїхала до Констанца з Кенії. Це був великий переломний момент мого життя, який було непросто пережити. Але тут я знайшла свій новий дім. На мою думку, необхідно допомагати розвивати місто, у якому я живу. Своєю участю в Café Mondial я сприяю об'єднанню ще більшої кількості старих і нових мешканців Констанца та усвідомленню ними інтернаціональності та різноманітності як чудової можливості для руху вперед. Важливо, що концепція «Констанц — інтернаціональне місто» також охоплює молодь, адже саме вона є майбутньою опорою суспільної згуртованості».

Ліспер Нявіра, концепція «Констанц — інтернаціональне місто»

ОСВІТА ТА МОВА

Відправна точка

Мовні навички та освіта є необхідними передумовами для забезпечення рівних можливостей та участі в житті інтернаціонального міста. Мережа «Освіта та інтеграція» забезпечує обмін інформацією з актуальних питань, пов'язаних з освітою. Місто пропонує широкий спектр послуг у цій сфері. Серед них — орієнтаційні консультації для новопритулих сімей (наприклад, «Консультаційний атлас»), багатомовні інформаційні матеріали (наприклад, «Констанц забезпечує навчання — варіанти отримання освіти в місті Констанц» та «Спеціалізовані педагогічні консультаційні центри в окрузі Констанц»), наставницька програма для батьків, яка супроводжує батьків і навчальні заклади через подолання комунікативних бар'єрів, надання допомоги за сприяння шкіл у виконанні домашніх завдань, вивченні мови та в отриманні освіти, а також цільова мовна підтримка дітей із додатковими потребами. Важливу роль як контактна особа з усіх питань, пов'язаних з народженням та вихованням дітей, виконує мережа Startpunkt Leben, яка отримала премію для дитячих садків Німеччини.

«Для мене важливо, щоб концепція існувала не тільки на папері, але і втілювалася в життя. Щоб вона охоплювала всі вікові групи — навіть наймолодші. Це є свідченням того, наскільки різноманітним і динамічним уже сьогодні є місто Констанц. І що воно підтримує всіх нас у тому, щоб так було й надалі».

Івана Ерес,
член Інтернаціонального форуму

Основні положення

Місто Констанц робить значний внесок у забезпечення того, щоб:

- щоб багатомовність та збереження рідної мови визнавалися, культивувалися та заохочувалися як відповідна компетенція – від підтримки дітей молодшого віку через дитячі садки та школи до професійної підготовки та подальшої освіти;
- щоб усі діти та підлітки мали однакові освітні можливості, отримували доступ до формальної та неформальної освіти відповідно до своїх потреб та могли оптимально розвивати свої здібності та компетенції;
- щоб школи міста Констанц були осередками активної участі в різних заходах та інтеграції;
- щоб школи міста Констанц могли й надалі підтримувати багатомовну роботу з батьками;
- щоб муніципальна пропозиція цілодобового догляду за дітьми «догляд за школярами в місті Констанц» робила успішність навчання ще більш незалежною від соціального походження.

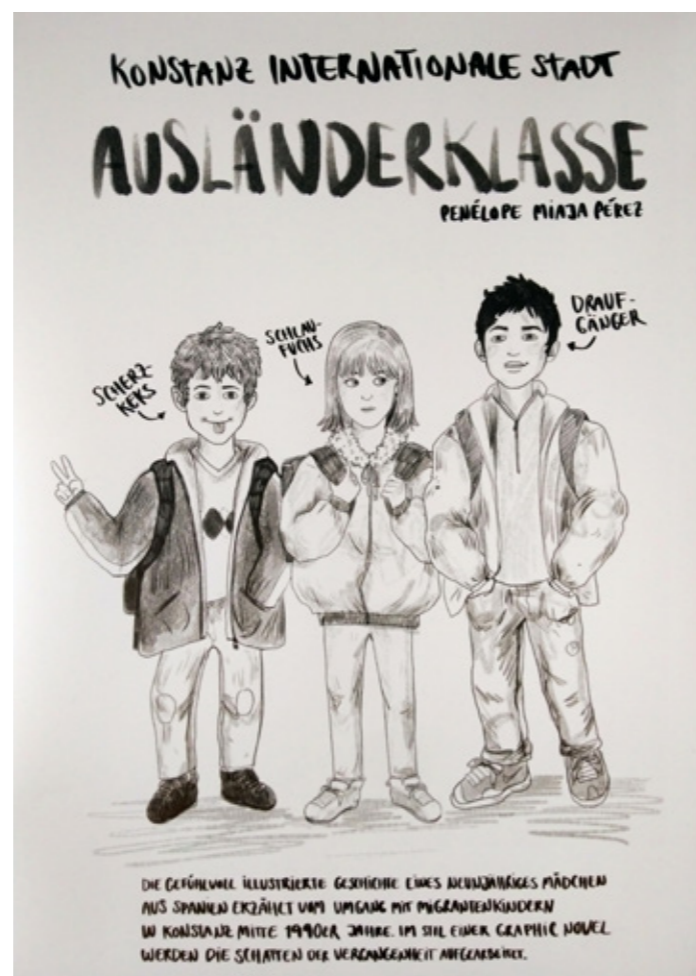
Заходи у сфері освіти та мови

ЗАХІД	РЕАЛІЗАЦІЯ ДО	КОМПЕТЕНЦІЯ
Підтримка та розширення координаційних і робочих структур між волонтерськими та штатними ключовими партнерами в освітньому просторі міста Констанц (навчальними закладами, керівництвом, центрами первинного прийому, консультаційними центрами, органами сприяння соціалізації тощо)	2030	Служба в справах освіти та спорту (Amt für Bildung und Sport, ABS)
Безперервне надання чіткої інформації про широкий спектр освітніх та консультаційних послуг у місті Констанц	2024	ABS
Створення мережевої платформи для шкільних і позашкільних партнерів у системі «догляду за школярами в місті Констанц» із метою сприяння системній співпраці	2027	ABS
Створення пропозиції модульно структурованого догляду та підтримки, що можна вільно обирати відповідно до розкладу роботи початкових шкіл	2027	ABS
Розширення послуг повного дня в початкових школах: у сфері мовної підтримки, інтегрованої в повсякденне життя (одно- та багатомовної), у позашкільних навчальних закладах та через заходи дозвілля (неформальна освіта).	2027	ABS
Розширення та активізація використання наявних пропозицій (у т. ч. програма з надання менторів для батьків, курси німецької мови на базі шкіл у рамках підготовчого навчання, допомога у виконанні домашніх завдань, мовна підтримка та допомога в навчанні, репетитори з читання)	2030	ABS
Підтримка роботи навчальних закладів за рахунок багатомовних менторів для батьків, наприклад, на батьківських зборах і батьківських вечорах	2030	ABS
Проведення читачьких зустрічей різними мовами, які проводяться репетиторами-волонтерами, а дитячих садочках / початкових школах / групах продовженого дня	2030	Служба із соціальних та молодіжних питань (Sozial- und Jugendamt, SJA)
Впровадження проєктів репетиторства в центрах денного догляду за дітьми за зразком проєкту «Ранець»	2030	SJA
Створення спеціальних пропозицій щодня догляду за дітьми батьків, які проходять інтеграційні курси	2024	SJA
Розширення мережі дитячих садків, забезпечення місцями в дитячих садках відповідно до потреб у соціально несприятливих районах	2027	SJA
Пошук джерел фінансування участі в інтеграційних/ мовних курсах для осіб, які не отримують відповідної допомоги	2027	SKI

Близько

150 дітей,

які потребують мовної підтримки та навчаються у школах міста Констанц, щорічно отримують допомогу в рамках муніципальної програми «Допомога у виконанні домашніх завдань, мовна підтримка та допомога в навчанні». За сприяння 18 менторів, які на волонтерських засадах забезпечують супровід батьків, ми проводимо близько 70 батьківських зборів за навчальний рік.

Відправна точка

Рівний доступ людей з інтернаціональною біографією до системи охорони здоров'я та спортивних секцій є основною передумовою забезпечення їхньої залученості та успішної інтеграції. Активне спортивне клубне середовище в місті Констанц пропонує низькопорогові можливості отримання доступу до занять спортом і встановлення контактів, у тому числі й особливо для новоприбулих містян, які отримали право на громадянство Німеччини, але ще мають недостатній рівень мовних навичок. А сфера охорони здоров'я — це надзвичайно широке поле для діяльності на всіх етапах життя людини, починаючи від вагітності та народження до кінця життя. Життєво важливим для медичної галузі є надання кваліфікованих інформаційно-консультативних послуг рідною мовою. Окрім мовних навичок, велике значення мають надання догляду та консультування з урахуванням культурних особливостей конкретної людини. У місті Констанц також існує список місцевих лікарів, які володіють іноземними мовами, мовних посередників, які працюють на волонтерських засадах, а в секторі догляду можна знайти пропозиції для працівників з інтернаціональною біографією (в тому числі інформацію про фахові курси німецької мови, індивідуальне навчання та допомогу у визнанні іноземних професійних кваліфікацій).

Заходи у сферах охорони здоров'я та спорту

ЗАХІД	РЕАЛІЗАЦІЯ ДО	КОМПЕТЕНЦІЯ
Формування пакетних пропозицій та надання узагальненої інформації про наявні спортивні можливості для людей з інтернаціональною історією	2024	Служба в справах освіти та спорту (Amt für Bildung und Sport, ABS)
Сприяння міжкультурній відкритості спортивного сектору для забезпечення участі людей з інтернаціональною історією в усіх спортивних ініціативах	2027	ABS
Інформування спортивних клубів про можливості фінансування та надання підтримки в процесі подання заявок	2024	ABS
Розробка та реалізація заходів, спрямованих на підвищення рівня охоплення послугами з профілактики та медичного обслуговування (для біженців)	2027	SKI
Сприяння розвитку програм наставництва у сфері охорони здоров'я	2024	SKI
Регулярне оновлення списку лікарів міста Констанц, які володіють іноземними мовами	2024	SKI

Основні положення

Місто Констанц робить значний внесок у забезпечення того, щоб:

- люди з інтернаціональною біографією визнавали та використовували спорт як можливість для залученості та налагодження контактів;
- спортивні клуби могли й надалі розширювати свої низькопорогові пропозиції;
- люди з інтернаціональною біографією були добре проінформовані про німецьку систему охорони здоров'я та важливість профілактики та піклування про своє здоров'я;
- люди з інтернаціональною біографією мали змогу якомога раніше скористатися різноманітними пропозиціями та послугами у сфері охорони здоров'я.

На сайті міста бажачі можуть ознайомитися зі списком, до якого входить близько

130 лікарів, які володіють іноземними мовами.

Наразі доступна друкована брошура у виданні 2017/2018 рр., яка перебуває на стадії оновлення. (www.konstanz.de/international/willkommen+in+konstanz/leben+in+konstanz/gesundheits+und+aerzte).

«Близько 120 спортивних клубів у місті Констанц діють на добровільних засадах і пропонують чудові можливості для людей з інтернаціональною біографією долучитися до них. На ігровому полі, на лаві тренерів або в правлінні. Нам потрібні волонтери, їхня відданість, їхні таланти, їхні ідеї»

Мартін Мюллер, голова муніципальної спортивної асоціації міста Констанц

«Від впровадження дуже гарної та амбітної концепції інтернаціонального міста я очікую, перш за все, більш ефективної інтеграції біженців та мігрантів у робоче середовище. Для цього необхідна тісна співпраця з усіма ланками міського управління, службою зайнятості та місцевим бізнесом».

Маріон Малльманн-Білер,
голова організації Save me e.V.

ТРУДОВІ РЕСУРСИ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

Відправна точка

Економіка міста Констанц представлена майже 4000 малих і середніх підприємств. Близько 90 % компанії налічують менше десяти працівників. Саме ці малі підприємства складають основу нашої економіки. Найбільші роботодавці зосереджені у сферах освіти, досліджень та послуг: університет – близько 2000 працівників, міська адміністрація – близько 2800 працівників, клініка – близько 1000 працівників, об'єднання благодійних організацій – понад 1000 працівників та HTWG – близько 400 працівників.

Іншою особливістю є міжнародні зв'язки: у Констанці живуть, навчаються, працюють і реалізують дослідницьку діяльність фахівці, студенти, науковці з усього світу. Тут постійно проводяться інформаційні вечори, круглі столи та семінари на тему інтернаціоналізму. Крім того, у місті за участю перекладачів проводиться ярмарок вакансій та навчання MARS (Messe.Ausbildung.Regional.Sozial), надаються консультації з питань започаткування бізнесу англійською мовою та ціловій пропозиції для низькокваліфікованих працівників і біженців.

Дев'ять із десяти компаній міста Констанц налічують менше десяти працівників.

Приріст притоку кваліфікованих фахівців

має вирішальне значення для їхньої конкурентоспроможності. Але скільки працівників з інтернаціональною біографією працює в Констанці, скільки їх прибуває щороку та які навички вони насправді приносять із собою? На жаль, достовірних цифр щодо цього немає – у тому числі й тому, що «міграційне минуле» важко піддається статистичному обліку.

Інтернаціональний персонал У багатьох державних установах, таких як HTWG, університет або міська адміністрація із її різноманітними підрозділами, працюють висококваліфіковані іноземні співробітники. Мабуть, найбільш інтернаціональною муніципальною установою є фонд Spitalstiftung, у якому працюють 450 співробітників із 50 країн. Майже 40 відсотків співробітників Spitalstiftung не мають німецького паспорта, а серед стажерів 87 відсотків мають іноземне громадянство (звіт щодо персоналу Spitalstiftung Konstanz за 2021 рік від 7 березня 2022 року, сторінка 7).

Основні положення

Місто Констанц робить значний внесок у забезпечення того, щоб:

- роботодавці м. Констанц орієнтувалися на основні ідеї Хартії різноманітності та створювали відповідні механізми для залучення й утримання стажерів та іноземних кваліфікованих фахівців;
- здобутки та потенціал підприємств з інтернаціональною біографією цінувалися як важливий фактор економічного розвитку міста Констанц;
- різнопланова співпраця та мережеві відносини між університетами, навчальними закладами, консультаційними центрами, палатами, а також бізнес-асоціаціями сприяли невідпинній інтернаціоналізації та розвитку міста, привабливого з економічної точки зору;
- інтеграція біженців і молодих мігрантів у сферу навчання та праці носила пріоритетний характер, біженці користувалися більшим захистом, а також використовувалися окремі зважені інструменти (наприклад, навчання толерантності).

Хартія різноманітності — це загальнонаціональна ініціатива, яка має на меті сприяти визнанню, цінуванню та включенню розмаїття у сферу праці. Овер-бургомістр Улі Бурхардт разом із канцлером університету та Президентом НТВГ підписав Хартію у 2015 році. Із текстом Хартії можна ознайомитися за посиланням charta-der-vielfalt.de.

Заходи у сфері трудових ресурсів та економічного розвитку

ЗАХІД	РЕАЛІЗАЦІЯ ДО	КОМПЕТЕНЦІЯ
Створення можливостей для стажування та працевлаштування в дитячих садках для біженців або новоприбулих іммігрантів із низьким рівнем володіння німецькою мовою в поєднанні з цілеспрямованою мовною підтримкою/заходами, спрямованими на розвиток (заходи з набору персоналу)	2024	Служба із соціальних та молодіжних питань (Sozial- und Jugendamt)
Налагодження регулярних форматів обміну та діалогу з представниками СОМ щодо можливостей навчання та працевлаштування у місті Констанц	2024	Служба з інтернаціональних питань міста Констанц (Stabsstelle Konstanz International, SKI)
Перегляд та за необхідності розширення статистики малого ринку праці для міста Констанц із метою включення даних про стажерів за громадянством (німецьке/інше)	2027	Статистична та управлінська підтримка
Регулярна оцінка зайнятих і безробітних осіб, які повинні сплачувати внески на соціальне страхування, окремо для німців та іноземців	2024	Статистична та управлінська підтримка
Повідомлення та посередництво щодо наявних можливостей консультування та підтримки для засновників підприємств з інтернаціональною біографією	2024	Стимулювання розвитку економіки
Тематичне розширення наявних можливостей для ведення діалогу та зустрічей із питань інтеркультурності та різноманітності (сніданки для підприємців, мережеві зустрічі, консультації щодо заснування власної справи тощо)	2024	Стимулювання розвитку економіки

«Шість років тому мені довелося залишити свою батьківщину, Афганістан, і знайти свій новий дім тут. Як координатор із питань інтеграції в Caritas Konstanz я можу ділитися власним досвідом і допомагати людям, які приїжджають до міста Констанц. Я очікую, що ця концепція стане для мене підтримкою та орієнтиром у моїй щоденній роботі».

Азім Мохаммаді,
менеджер із питань інтеграції та член Інтернаціонального форуму

Відправна точка

Імміграція займає центральне місце в динамічному міському суспільстві. Водночас, вона посилює навантаження на ринок житла. Таким чином, наявність належного, доступного житла в змішаних районах є важливим компонентом сталого, комфортного для життя, інтернаціонального міста. У 2014 році місто Констанц розробило програму житлового будівництва. Головна мета: побудувати до 2035 року близько 7900 нових квартир (www.konstanz.de/handlungsprogramm-wohnen). «Місто майбутнього Констанц» приділяє особливу увагу соціальному та культурному добросусітству в районі та широкій участі громадян у житті міста. Муніципальні установи, такі як Spitalstiftung, будують приватне житло. Місто Констанц активно сприяє децентралізованому розміщенню біженців через WOBAG, будівництво житла для подальшого проживання та просування приватних ініціатив, таких як Konstanz 83 integriert (www.83integriert.de) та комплексна програма Raumteiler Konstanz (www.konstanz.de/raumteiler).

Заходи у сфері житла

ЗАХІД	РЕАЛІЗАЦІЯ ДО	КОМПЕТЕНЦІЯ
Урахування даних щодо національностей і середовищ у процесах розвитку районів і міст як основи для більш інклюзивної участі громадян	2024	Служба в справах містобудування та навколишнього середовища (Amt für Stadtplanung und Umwelt, ASU)
Посилення врахування питань різноманітності, інтернаціональності та міжкультурності у сфері житлового будівництва, наприклад, шляхом створення компактної внутрішньої навчальної програми «Міжкультурне містобудування»	2027	ASU
Уповноважений із житлових питань має об'єднати всі питання, пов'язані з житлом, але спершу необхідно перевірити, чи дійсно є потреба в такій посаді, та за необхідності окреслити посадові обов'язки (за прикладом інших муніципалітетів, наприклад, Тьобінгена)	2030	ASU
Децентралізоване розміщення біженців	2027	Центр адміністративних послуг
Регулярне оновлення статистичної оцінки «Констанц – кольорове місто»	2024	Статистична та управлінська підримка

Основні положення

Місто Констанц робить значний внесок у забезпечення того, щоб:

- місто Констанц було та залишалося привабливим і комфортним для життя містом для всіх верств населення;
- в окремих районах було гарне поєднання соціальних і культурних аспектів, біженці розміщувалися в належному житлі та велася робота над облаштуванням затишних кварталів;
- інноваційні й інклюзивні методи участі сприяли залученню та заохочували до участі в розробці процесів розвитку міста.

«У Констанці не вистачає житла. Тому RAUMTEILER хоче задіяти невикористовуване житло та зменшити кількість незаповнених площ. І ми в RAUMTEILER вкотре переконуємося у величезному потенціалі нашого багатонаціонального міста: коли люди знаходять дім, коли мешканці Констанца буквально відчиняють двері, створюється простір для новизни та взаєморозуміння».

Урсель Лезер,
Служба із соціальних та молодіжних питань міста Констанц

Станом на 1 липня 2022 року
в Констанці було зареєстровано
2932

біженці. 526 із них живуть у гуртожитках, що перебувають у віданні району. Решта живе в приватному або в муніципальному житлі, наданому для подальшого проживання. Понад 260 із них знайшли житло за допомогою програми Raumteiler, яка є результатом співпраці ініціативи 83integriert та міста.

Відправна точка

У 2015 році, підписавши Хартію різноманітності, місто Констанц чітко взяло на себе зобов'язання сприяти визнанню, цінуванню та включенню розмаїття у сферу праці. Зразковими прикладами прийняття міжкультурності та відкритості позиції міської адміністрації є: активна підтримка побратимства міст, ухвалення Декларації міста Констанц про культуру визнання та боротьбу з расизмом, створення Інтернаціонального форуму як політичного консультативного органу з питань міграції та співіснування, в'їздна добірка матеріалів для нових працівників міської адміністрації, що включає в себе короткий витяг із Загального закону про рівне ставлення (Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz, AGG) та посилення на внутрішнє бюро прийому скарг у рамках AGG, курси підвищення кваліфікації з питань управління різноманіттям для міських службовців, міжкультурні тренінги для стажерів державних установ, перекладачі-волонтери та інструкції щодо фінансування міжкультурно-орієнтованих проєктів.

Робоча назва цього напрямку діяльності спочатку була «міжкультурна відкритість». Однак цей термін видається нам занадто вузьким. Саме тому ми свідомо вибрали термін **«управління різноманіттям»**, добре розуміючи, що різноманітність охоплює набагато більше, ніж походження, етнічну приналежність або інтернаціональне походження. Але ми переконані, що походження, етнічна приналежність та інтернаціональне коріння є дуже важливими характеристиками розмаїтого міського суспільства та тому повинні бути інтегровані в загальний контекст довгострокового та багаторівневого управління різноманіттям у місті.

Основні положення

Завдяки усвідомленому веденню кадрової політики щодо різноманітності, місто Констанц робить значний внесок у забезпечення того, щоб:

- усі робочі колективи як в адміністрації міста, так і в комунальних підприємствах і дочірніх компаніях відображали різноманіття нашої міської спільноти;
- міська адміністрація та відповідні дочірні компанії були привабливими роботодавцями в контексті різноманітності для найбільш затребуваних працівників;
- міська адміністрація та відповідні дочірні компанії забезпечували рівний доступ до пропозицій та послуг для всіх мешканців, а також щоб боротьба з расизмом і міжкультурна відкритість були помітними для всіх;
- міська адміністрація та відповідні дочірні компанії з антидискримінаційною та антирасистською позицією були прикладом для наслідування для інших організацій та компаній.

Результатом проведеної самооцінки **«Становлення космополітичного муніципалітету»** стали конкретні висновки та рекомендації. «Місто Констанц активно працює над боротьбою з дискримінацією у сферах управління та політики». / «Посада вповноваженого з питань інтеграції та Інтернаціональний форум сприяють закріпленню космополітизму в сфері управління та врядування». / «Місто може й надалі розвивати свою космополітичну налаштованість, запровадивши моніторинг муніципальної роботи в напрямку захисту розмаїття».

Подальші важливі рекомендації в цій сфері діяльності було отримано в результаті досліджень Лінди Агге та різних студентів під керівництвом проф. д-ра Юдіт Байєра та д-ра Франка Оберцаухера. Результати цих досліджень також будуть використані для планування майбутніх заходів та подальшого розвитку вже наявних форматів роботи.

«Питання різноманіття та боротьби з расизмом потребують системної та наполегливої роботи, спрямованої на те, щоб зробити Констанц містом, вільним від насильства. Насамперед, йдеться про дії влади, комунікацію з громадськістю та доступ до послуг. Протидія расизму, так само як і інтеркультуралізм, не обмежуються окремими гучними проєктами, а є загальною політикою міста».

Байєр/Оберцаухер 2022, сторінка 32

Міжкультурна підготовка є невід'ємною частиною муніципальної програми навчання та підвищення кваліфікації. Крім інших, щороку її проходять близько

30 стажерів.

Заходи у сфері управління різноманіттям

ЗАХІД	РЕАЛІЗАЦІЯ ДО	КОМПЕТЕНЦІЯ
Подальше навчання на тему різноманіття для працівників, які взаємодіють із громадянами або обслуговують громадян	2027	Центр із питань забезпечення рівних можливостей (Chancengleichheitsstelle, CGS), Служба з питань персоналу та організаційних питань (Personal- und Organisationsamt, POA), SKI
Консультавання адміністративних співробітників на внутрішньому рівні з питань Загального закону про рівне ставлення (AGG) та супутньої превентивної/антидискримінаційної роботи	2027	CGS
Подальший розвиток орієнтованої на різноманітність концепції підвищення кваліфікації для керівників	2027	CGS, SKI, POA
Підтримка незалежного центру з питань боротьби з дискримінацією для громадян міста Констанц	2024	SKI, CGS
Створення пропозиції «Протидія упередженому ставленню» в рамках процедури підбору кадрів на вакантні посади	2027	CGS, SKI, POA
Розробка та реалізація заходів щодо залучення та працевлаштування до міської адміністрації більшої кількості персоналу з інтернаціональною біографією	2027	POA
Планування та реалізація форматів обміну для муніципальних службовців із різних тем, пов'язаних із різноманіттям	2027	SKI, CGS
Регулярне проведення заходів із політичної освіти для всієї громади міста на теми демократії, верховенства права, боротьби з расизмом та дискримінацією	2027	SKI
Пропонування та популяризування можливостей фінансування для реалізації заходів із теми міжкультурної відкритості, боротьби з расизмом та протидії дискримінації в СОМ, міжкультурних асоціаціях та центрах зустрічей	2024	SKI

КОМУНІКАЦІЇ

Відправна точка

Налагоджена комунікація є основним міжгалузевим компонентом для успішної інтеграції та ефективного співіснування в інтернаціональному місті. Тільки тоді, коли новоприбулі іммігранти та люди з інтернаціональною біографією знають про різноманітні пропозиції та заходи в Констанці, вони можуть скористатися ними, брати участь у їхньому подальшому розвитку та виявляти прогалини в пропозиціях. До зразкових комунікаційних заходів міста належать пакет інформаційних матеріалів для новоприбулих іммігрантів, які отримали право на громадянство Німеччини, консультування з міграційних питань для іммігрантів, муніципальне управління у справах інтеграції для біженців та волонтерська служба мовних посередників. Важливі функції щодо комунікації, особливо зі студентами та викладацьким складом, беруть на себе приймальний центр Welcome Center та відділ міжнародних зв'язків університету.

Основні положення

Місто Констанц робить значний внесок у забезпечення того, щоб:

- можливості різноманіття та імміграції були помітними у всіх сферах міського життя, так само, як і численні позитивні приклади різноманітності;
- муніципальні установи кількома мовами в доступній формі пропагували та пропонували корисні послуги з консультування та підтримки;
- майбутні містяни, які отримують право на громадянство Німеччини, були заздалегідь поінформовані про всі необхідні кроки, документи, адміністративні процедури тощо та могли таким чином оптимально підготуватися до свого прибуття;
- було створено систематичний та регулярно оновлюваний каталог пропозицій, програм і заходів підтримки у рамках концепції «Констанц – інтернаціональне місто».

«В університеті займаються науковими дослідженнями, викладають, навчаються та працюють люди з близько 180 країн світу. Я очікую, що концепція «Констанц – інтернаціональне місто» ще краще інтегрує їх усіх у суспільне життя міста. Водночас, місто виграє від культурного розмаїття університету. Для мене інтернаціональне місто – це обмін, оновлення та креативність».

Йоганнес Дінглер
(Директор відділу міжнародних зв'язків, Університет м. Констанц)

У 2021 році

до послуг волонтерів-перекладачів зверталися понад 300 разів,

а в окремі роки навіть до 500 разів. Вони надають підтримку людям з інтернаціональною біографією, наприклад, під час відвідування органів влади, вирішення питань у школах та інших освітніх установах, а також під час подання заявок та ведення інших справ в місті Констанц. Найчастіше запитуваними мовами є албанська, арабська, французька, курдська та турецька.

Заходи у сфері комунікацій

ЗАХІД	РЕАЛІЗАЦІЯ ДО	КОМПЕТЕНЦІЯ
Спонування адміністративних співробітників до використання під час підбору персоналу мови, що враховує аспекти розмаїття	2024	Центр із питань забезпечення рівних можливостей (Chancengleichheitsstelle, CGS), Служба з питань персоналу та організаційних питань (Personal- und Organisationsamt, POA), SKI
Виявлення бар'єрів у доступі до культурного сектору та розробка підходів до їх усунення	2024	Управління культури (Kulturamt, KA)
Впровадження заходів щодо зменшення виявлених бар'єрів у доступі в культурному секторі	2030	KA
Аналіз загальної комунікаційної стратегії міста щодо необхідності перекладу та за необхідності переклад відповідними мовами	2027	Пресслужба (Pressereferat, PRR)
Перегляд того, у яких сферах міських комунікацій потрібна та може бути впроваджена проста мова	2027	PRR
Перегляд того, у яких сферах потрібен безбар'єрний доступ до цифрового зв'язку в місті та в яких можна розширити масштаби його охоплення	2027	PRR
Підготовка та надання інформації про інструменти перекладу на інформаційному порталі для співробітників	2027	PRR
(Подальша) розробка та впровадження інноваційних форматів зустрічей для всієї громади міста	2027	SKI
Розробка концепції та тестування/налаштування роботи віртуального/аналогового приймального центру Welcome Center	2030	SKI
Вивчення потреби у внутрішньому резерві перекладачів для міської адміністрації та в разі необхідності його формування	2027	SKI
Створення або подальший розвиток єдиної інформаційної платформи для новоприбулих іммігрантів	2024	SKI
Розробка інформаційних флаєрів для орієнтації осіб, які нещодавно прибули	2024	SKI
Пропонування навчання та підвищення кваліфікації волонтерам у сфері консультування та супроводу новоприбулих з урахуванням культурних особливостей	2027	SKI
Створення та подальше розширення резерву мовних посередників	2027	SKI

«Мені як біженці в чужому для мене місті Констанц не вистачає можливості отримання відповідей із перших рук на запитання бюрократичного характеру. Як філантропці мені не вистачає спілкування з іншими людьми з інтернаціональною біографією. А ще мені як книжковому хробаку не вистачає літератури рідною мовою. Чи виправить ці прогалини «Концепція інтернаціонального міста»? Мені цікаво!»

Аліна Ущека,
художниця з України

3. КЕРУВАННЯ ПРОЄКТОМ

НАЯВНІСТЬ ОБОВ'ЯЗКОВИХ СТРУКТУР КОМУНІКАЦІЇ, КООРДИНАЦІЇ ТА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ Є НЕОБХІДНОЮ УМОВОЮ ДЛЯ СИСТЕМАТИЧНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «КОНСТАНЦ — ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНЕ МІСТО», ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ТА ЇХ ПОСТІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ.

Служба з інтернаціональних питань міста Констанц виконує централізовану, зв'язуючу та відповідальну керівні функції.

Як дорадчий орган міської ради з питань співіснування, міграції та інтеграції **Інтернаціональний форум** виконує важливу політичну консультативну функцію. Співпраця експертних членів Інтернаціонального форуму у відповідних робочих групах, а також у процесі реалізації та регулярного перегляду заходів матиме вирішальне значення для успішної реалізації концепції «Констанц — інтернаціональне місто».

Координаційна група, створена в рамках концепції «Констанц — інтернаціональне місто» збиратиметься один або два рази на рік, щоб переглянути хід виконання заходів, обговорити ключові питання, наприклад, прийняти рішення щодо ресурсів, відповідальності та перешкод на шляху реалізації проєкту, а також надати можливі рекомендації щодо подальшого розвитку. Наразі до складу групи,

яку очолює обер-бургомістр Улі Бурхардт, входять: г-р Андреас Оснер (перший бургомістр), Томас Трабер (відповідальний референт з адміністративно-господарчих питань), Юліка Функ (спеціалістка з питань забезпечення рівних можливостей), Герман-Ойген Геккель (Інтернаціональний форум), г-р Йоганнес Дінглер (керівник відділу міжнародних зв'язків університету міста Констанц) та г-р Девід Чакура (керівник Служби з інтернаціональних питань міста Констанц). У майбутньому планується включити до координаційної групи осіб, які приймають рішення на державному рівні, людей з інтернаціональною біографією та без неї, представників незалежних організацій, об'єднань та ініціатив, членів Інтернаціонального форуму, а також представників академічних кіл, бізнесу та міської ради.

Для цілеспрямованої та систематичної реалізації заходів та бачення концепції SKI координує створення та розширення **робочих груп** щодо вирішення конкретних завдань, що передбачають спільну роботу внутрішніх та зовнішніх партнерів з адміністративного сектору. **Мережа «Констанц інтернаціональний»** слугує міжгалузеву платформою, у рамках якої різні учасники свічі на рік інформують один одного про діяльність та плани у відповідних сферах діяльності, налагоджують зв'язки та за необхідності розробляють спільні проєкти. Служба з інтернаціональних питань міста Констанц запрошує на засідання мережі та підтримує тісні зв'язки з керівниками робочих груп.

4. ПЕРСПЕКТИВИ

ЦЯ КОНЦЕПЦІЯ МІСТИТЬ СТИСЛИЙ ОГЛЯД ПОТОЧНОЇ СИТУАЦІЇ ТА НАЯВНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ІЗ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОЮ БІОГРАФІЄЮ, ПІДГОТОВЛЕНИЙ ТАКИМИ САМИМИ ЛЮДЬМИ. У НІЙ ТАКОЖ СФОРМУЛЬОВАНО ЧІТКУ МЕТУ ТА ОКРЕСЛЕНО НЕОБХІДНІ ЗАХОДИ ДЛЯ ЇЇ ДОСЯГНЕННЯ. ЦЕ ВИРІШАЛЬНИЙ ЕТАП НА ДОВГОМУ ШЛЯХУ ДО ТОГО, ЩОБ МІСТО КОНСТАНЦ СТАЛО ІСТИННО ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИМ МІСТОМ.

Тепер справа за нами — швидко та спільно з усіма міськими службами та всією громадою міста зробити наступні кроки. Бургомістр із соціальних питань Андреас Оснер говорить про це так: «Концепція «Констанц — інтернаціональне місто» — це завдання на перспективу, у виконанні якого ми повинні досягти успіху, зумівши збалансувати обмежений бюджет із виправданими інвестиціями. Як і у випадку з усіма муніципальними інвестиціями: вони мають відповідати інтересам поколінь, бути орієнтованими на загальне благополуччя та актуальними. Я твердо переконаний, що це повною мірою стосується заходів, які зараз стоять на порядку денному, тому що ми з самого початку активно задіяли всі адміністративні сфери. Крім того, ми повинні ефективно та раціонально використовувати наші обмежені ресурси. Саме тому для мене вкрай важливим є постійний перегляд усіх бачень і заходів, а також наявність координаційної групи, здатної ефективно діяти. Ця концепція є початком довгострокового і фундаментального процесу змін».

Бургомістр Андреас Оснер та г-р Девід Чакура (Служба з інтернаціональних питань міста Констанц) разом із Клаудією Вальтер (фонд Bertelsmann) під час передачі брошури «Космополітичний муніципалітет»

Югіт Байєр та Франк Оберцаухер, 2022 р.: «Результати дослідження студентів відділення соціології та етнології Університету міста Констанц у контексті проєкту «Розробка концепції «Констанц – інтернаціональне місто» міста Констанц. (Період реалізації проєкту: жовтень 2019 року – травень 2022 року)»

Лінда Агге, 2022 р.: «Аудіо-документальний історичний проєкт на тему «Расизм у Констанці»

Крістіна Цубер (кафедра внутрішньої політики, Університет Констанца), 2022р.: «Інтернаціональний форум міста Констанц: сильні та слабкі сторони, пропозиції щодо реформування».

Робоча група з розвитку Інтернаціонального форуму (AG IF), 2022 р.: **Результати діяльності робочої групи**

Із усіма супровідними документами можна ознайомитися за посиланням www.konstanz.de/international/projekt+konstanz+internationale+stadt

За підтримки Міністерства з питань соціальної політики, охорони здоров'я та інтеграції на кошти державного фінансування, затверджених парламентом землі Баден-Вюртемберг.

Baden-Württemberg

MINISTERIUM FÜR SOZIALES, GESUNDHEIT UND INTEGRATION